

MINISTERIET FOR BØRN, LIGESTILLING,
INTEGRATION OG SOCIALE FORHOLD

Redegørelse / Perspektiv- og handlingsplan 2014

Afgivet til Folketinget af
minister for børn, ligestilling, integration
og sociale forhold, Manu Sørensen
den 27. februar 2014

Indhold

- 3 Nye tider, nye udfordringer, mere ligestilling!
- 4 Vision og status for ligestillingsindsatsen i Danmark
- 5 Vision for ligestillingsarbejdet
- 7 Ligestilling som en basal ret
- 13 Ligestilling i det offentlige
- 17 Temabaseret ligestilling
- 21 Ligestilling i et globalt perspektiv
- 24 Status på gennemførelse af initiativerne fra Perspektiv- og handlingsplan 2013

Nye tider, nye udfordringer, mere ligestilling!

Vi kan med rette være stolte over, at vi er nået langt med ligestillingen herhjemme. For regeringen er ligestilling en grundlæggende værdi, en præmis i et demokratisk samfund og heldigvis en del af DNA'en i det danske samfund. Men vi kan ikke læne os tilbage. Regeringens holdning er klar: Ligestilling er en løbende proces og ikke noget, vi bare kan tage for givet. Vi kommer aldrig i mål, der er altid nye udfordringer.

Et af de steder, hvor der er brug for en stor indsats, er i forhold til ligestillingen i nogle etniske minoritetsmiljøer. Centralt her er social kontrol. Den sociale kontrol er ofte mere omfattende for pigerne end for drengene, fordi pigernes og kvindernes ærbarhed i mange tilfælde anses for afgørende for familiens ære. Det betyder, at nogle piger og kvinder for eksempel kontrolleres af familierne i forhold til, hvem de må være venner og kærestes med, hvordan de går klædt, og hvad de laver. I nogle tilfælde bliver den sociale kontrol så omfattende, at den fører til konflikter – og i grelle tilfælde til vold.

Politisk skal vi gøre, hvad vi kan for at skabe mere ligestilling og mindre social kontrol blandt nydanskere. Og i denne Perspektiv- og handlingsplan tager vi yderligere skridt – i forlængelse af Den nationale strategi mod æresrelaterede konflikter, som regeringen satte i søen for halvandet år siden. Især satser vi på at fortælle de nydanske piger om deres rettigheder.

Men politikere kan ikke løse problemerne alene. Min opfordring er, at alle højt og tydeligt siger fra over for social kontrol og manglende ligestilling. Vi kan ikke lade den sociale kontrol tage et omfang, som begrænser den enkelte, hæmmer integrationen og skaber parallelsamfund. Og heldigvis er der flere og flere unge nydanskere, der siger fra og gør oprør. Tallene viser, at et stigende antal nydanske unge henvender sig for at få hjælp, når de udsættes for vold eller står i æresrelaterede konflikter. Regeringen vil gerne række ud og støtte de unge nydanskere med bl.a. oplysning og debat om ligestilling, social kontrol og rettigheder. Og vi vil gerne række ud og støtte forældrene, når det er svært at være forælder.

Vi vil i dialog med forældrene om selvbestemmelse og kønsligestilling, for vi tror på, at dialogen kan flytte holdninger.

Et andet område, hvor det fortsat halter med ligestillingen, er volden i hjemmene og i de nære relationer. Kvinder er fortsat den gruppe, der oftest rammes af volden, men mænd og helt unge oplever også volden. Volden har mange former, fx stalking og gensidig vold. Vi skal derfor hele tiden have øje for at udvikle og supplere indsatsen.

I Perspektiv- og handlingsplanen for 2013 satte vi et nyt fokus på mænds ligestilling. Den indsats fortsættes. Det er helt centralt, at det offentlige bliver bedre til at tage højde for de forskelle, der kan være i kønnenes adfærd, ressourcer og behov. Vi skal for eksempel blive bedre til at håndtere, at alt for mange drenge falder ud af uddannelsessystemet, og alt for mange mænd lider af livsstilssygdomme. At tænke køn ind i de offentlige kerneydelser kan bidrage til højere kvalitet, en mere effektiv udnyttelse af ressourcerne og fremme ligestilling.

Og så er der jo alt det andet og ikke mindre vigtigt: Flere kvinder i toppen af beslutnings-Danmark, ligeløn mellem kvinder og mænd, det kønsopdelte uddannelsesvalg og mere barsel til fædrene. Ser vi ud i verden, nærmest tårner udfordringerne sig op. I nogle lande går det ligefrem tilbage med ligestillingen – ikke mindst i forhold til kvinders basale rettigheder. Også her fortsætter vi indsatsen ved at gå forrest i kampen for, at kvinder selv bestemmer over egen krop, fx hvor mange børn de vil have og med hvem.

Ligestillingsindsatsen skal køre på mange niveauer og i mange tempi. For mig er det afgørende, at vi aldrig holder op med at drøfte, hvordan vi udvikler, understøtter og stræber efter højere grad af ligestilling i det danske samfund.

God læselyst!

Manu Sareen
Minister for børn, ligestilling, integration og sociale forhold

Vision og status for ligestillingsindsatsen i Danmark

I Danmark er vi nået langt med ligestillingen mellem kønnene. I 2013 udarbejdede Det Europæiske Ligestillingsinstitut et nyt ligestillingsindeks for EU-landene, der bekræfter billedet af Danmark i front, når det kommer til ligestilling i EU.

Målt på seks forskellige områder: beskæftigelse, indkomst, uddannelsesniveau, tid, magt og sundhed, får Danmark samlet set en andenplads kun overgået af Sverige. Og det kan vi selvfølgelig være stolte af.

Men også i Danmark kan vi bruge ligestillingsindekset til at blive klogere. For selvom vi på alle indeksets overordnede områder scorer over EU-gennemsnittet, fremgår det, at Danmark stadig har en række udfordringer. På sundhedsområdet kan man fx se, at danske mænd fortsat lever væsentligt kortere end kvinder. Og i forhold til fordeling af magt kan man se, at kvinder fortsat er underrepræsenteret på bl.a. lokalpolitisk niveau og i bestyrelser.

Indekset viser desuden, at danske kvinders andel af arbejdet i hjemmet er væsentligt højere end mændenes. Samtidig ved vi også, at danske fædre gennemsnitligt tager mindre orlov, når de får børn end fædre i de øvrige

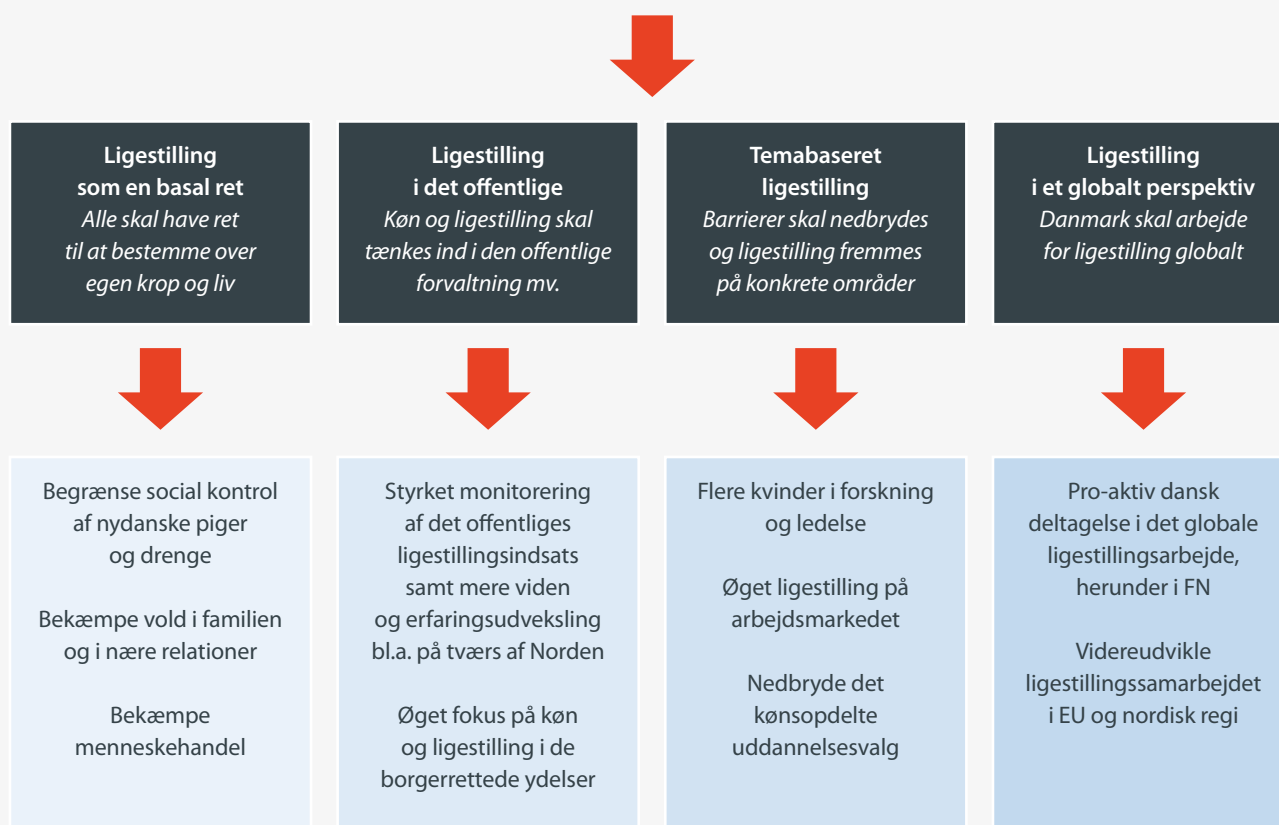
nordiske lande. Det er fortsat regeringens ønske, at flere danske fædre tager større del i barselsorloven. Det er godt for børnene, fædrene, familierne og ligestillingen.

Retter man blikket mod arbejdet med ligestilling i det offentlige, viser ligestillingsredegørelserne 2013 også, at der er områder, hvor vi kan blive bedre. Ligestillingsredegørelserne, der giver en status over det offentlige ligestillingsindsats, peger bl.a. på, at de fleste statslige institutioner og mange regioner og kommuner har en politik for arbejdet med ligestilling af kvinder og mænd på personaleområdet. Det er selvfølgelig rigtig positivt. Men redegørelserne viser samtidig, at der fortsat er udfordringer, når det kommer til politikker for ligestilling og inddragelse af køn på de enkelte ressortområder og i de borgerrettede kerneydelser. Her halter det i både staten, regioner og kommuner.

Regeringens ligestillingsarbejde det kommende år bygger på en overordnet vision. Visionen sætter en retning for arbejdet inden for fire overordnede indsatsområder. Under hvert af de fire indsatsområder er der opstillet en række mål, som konkrete aktiviteter og indsatser i 2014 skal understøtte for derefter gennem at bidrage til den overordnede vision.

Vision for ligestillingsarbejdet

Ingen skal opleve diskrimination på grund af køn. Barrierer skal nedbrydes, så kvinder og mænd har reel indflydelse på og lige muligheder for at påvirke deres eget liv og deltagelse i samfundet. Det skaber et demokratisk samfund, hvor alle ressourcer er i spil.

*Alle skal have ret
til at bestemme over
egen krop og liv*

Ligestilling som en basal ret

1. Als Research: "Ung i 2011 – Nydanske unges oplevelse af social kontrol, frihed og grænser", rapporten er bestilt af det tidligere Integrationsministerium.
2. Als Research beskriver social kontrol som et komplekst socialt fænomen, hvis eksistens ikke kan måles i et spørgsmål eller med en variable. Social kontrol opgøres således i indeks, der måler på flere spørgsmål og indikatorer under ét. I forhold til det sammensatte indeks for parforhold, seksualitet og køn er der stillet fem nøgle-spørgsmål, og jo flere spørgsmål der svares bekræftende på, jo stærkere betegnes den unge at være udsat for social kontrol ("Ung i 2011 – Nydanske unges oplevelse af social kontrol, frihed og grænser").
3. Rigspolitiet har registreret følgende tal: 137 i 2007, 160 i 2008, 167 i 2009, 142 i 2010 og 155 i 2011 (tal taget fra "National strategi mod æresrelaterede konflikter").
4. Als Research: "Ung i 2011 – Nydanske unges oplevelse af social kontrol, frihed og grænser".
5. Tallene er oplyst af LOKK til Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold.
6. Tal fra R.E.D. 2013.

Retten til at bestemme over egen krop og eget liv, uanset om du er kvinde eller mand, betragtes af langt de fleste som en naturlig og grundlæggende ret i det danske samfund. Ingen bør opleve diskrimination på grund af deres køn, og alle – uanset køn og uanset etnisk baggrund – har ret til et liv fri for social kontrol, vold og menneskehandel.

Begrænsning af social kontrol af nydanske piger og drenge

Social kontrol opstår, når familien af hensyn til familiens ære og omdømme styrer og kontrollerer de unges adfærd på en måde, der kan være skadelig for den unges livs-udfoldelsesmuligheder. En undersøgelse fra Als Research¹ peger på, at den sociale kontrol i forhold til parforhold, seksualitet og køn er massiv for unge nydanske piger og drenge². Samtidig ser det ud til, at unge efterkommere oplever samme grad af social kontrol som unge indvandrere. Tallene tyder således ikke på, at den sociale kontrol bliver mindre i takt med, at nye generationer vokser op i Danmark.

Stærk og omfattende social kontrol af de unges liv og udfoldelsesmuligheder fx i forhold til valg af kæreste, seksualitet eller ægtefælle kan føre til konflikt mellem den unge og familien, hvis den enkelte pige eller dreng optræder på en måde, som familien finder æreskrænkende. Familiens reaktion kan spænde fra forbud, trusler, isolation, psykisk vold og genopdragelsesrejser til i værste fald egentlige forbrydelser fx tvangægteskab, voldelige overgreb og i yderste konsekvens drab. Antallet af æresrelaterede sager, som Rigspolitiet har registreret siden 2007, er nogenlunde konstant³.

Social kontrol kan ramme både piger og drenge, men den sociale kontrol håndhæves oftest i højere grad og er langt mere omfattende over for pigerne. Det skyldes, at de unge kvinders seksuelle ærbarhed i mange tilfælde anses for at være afgørende for familiens ære⁴.

Unge mænd kan også opleve social kontrol bl.a. i forhold til ægteskab og krav om deltagelse i den sociale kontrol af familiedlemmer. Samtidig tyder meget på, at et liv som homoseksuel kan have voldsomme konsekvenser både for nydanske kvinder og mænd.

Oplysninger fra Landsorganisationen af Kvindekrisecentre (LOKK) viser, at antallet af henvendelser om æresrelaterede konflikter er steget fra 101 i 2005 til 1146 i 2013⁵. Samme tendens ses hos Rehabiliteringscenter for Etniske unge i Danmark, hvor antallet af henvendelser er steget fra 64 i 2006 til 227 henvendelser i 2013⁶. Tallene er udtryk for, at der er en stigende opmærksomhed på området og på muligheden for hjælp, men det tyder også på, at problemet ikke bliver mindre.

Der kan være mange både sociale, kulturelle og religiøse forklaringer på, hvorfor social kontrol eksisterer i nogle nydanske familier. Men der må aldrig være tvivl om, at det grundlæggende er uacceptabelt, når kvinder og piger på grund af et æreskodeks, som i vid udstrækning er knyttet til deres køn, begrænses i retten til at bestemme over egen krop og i at vælge venskaber, fritidsliv, kærester, seksualliv og ægtefælle, som de ønsker.

7. Statens institut for Folkesundhed (SIF): "Vold i nære relationer – omfang, karakter, udvikling og indsats i Danmark", 2012 (2. udgave).
8. Se note 2 for en beskrivelse af, hvordan social kontrol måles.
9. Als Research: "Ung i 2011 – nydanske unges oplevelse af social kontrol, frihed og grænser".

Ligestilling og retten til at bestemme over egen krop og eget liv uanset køn er grundlæggende værdier i det danske samfund. Og det er værdier og rettigheder, som vi ikke bare skal insistere på ude omkring i verden, men også i alle dele af det danske samfund. Æreskodeks og traditionelle opfattelser af, hvilke roller kvinder og mænd bør have i familien og i samfundet, må aldrig være en undskyldning for, at piger og drenge, kvinder og mænd ikke har mulighed for selv at vælge det liv, de gerne vil leve.

For regeringen er det afgørende, at ligestilling mellem kønnene blandt nydanskere fremmes og social kontrol bekæmpes. Ligestilling er en af nøglerne til integration. Derfor indgår en styrket ligestilling mellem kønnene og bekæmpelse af social kontrol også som mål i regeringens integrationsindsats.

Regeringen vil i 2014 bl.a. inden for rammerne af Den nationale strategi mod æresrelaterede konflikter og Strategien mod parallelle retsopfattelser derfor fortsætte indsatsen mod social kontrol, æresrelaterede konflikter og arbejdet med at fremme integration, ligestilling og rettigheder.

Bekæmpelse af vold i familien og i nære relationer

Ligesom med social kontrol så er vold i familien og i nære relationer et problem, som regeringen ser på med stor alvor. Hvert år udsættes skønsmæssigt omkring 29.000 kvinder og 10.000 mænd for vold fra en tidligere eller nuværende partner, og ca. 28.000 børn er vidne til vold i hjemmet⁷. Børn og unge fra voldsramte familier har en øget risiko for senere i livet selv at blive voldsudøvere og/eller voldsudsatte.

FAKTA

I undersøgelsen fra Als Research: "Ung i 2011 – Nydanske unges oplevelse af social kontrol, frihed og grænser" viser det sammensatte indeks for social kontrol⁸ i forhold til parforhold, seksualitet og køn følgende resultater:

- 92 pct. af efterkommerpigerne oplever social kontrol, heraf 39 pct. stærk social kontrol
- 84 pct. af efterkommerdrengene oplever social kontrol, heraf 25 pct. stærk social kontrol
- 91 pct. af indvandrerpigerne oplever social kontrol, heraf 36 pct. stærk social kontrol
- 79 pct. af indvandrerdrengene oplever social kontrol, heraf 20 pct. stærk social kontrol.

Til sammenligning oplever ingen af undersøgelsens etniske danske unge at være udsat for stærk social kontrol – 8 pct. oplever lettere social kontrol⁹.

10. SIF, Syddansk Universitet og Rockwool Fonden: "Voldens pris – samfundsmæssige omkostninger ved vold mod kvinder", 2010.
11. Statistik oplyst af Center mod Menneskehandel.
12. Tanja Tambour Jørgensen, Justitsministeriets forskningskontor: "Omfanget og karakteren af stalking", 2013.

Volden har ikke blot omkostninger for den enkelte og for de børn, der overværer volden. Den koster også det danske samfund dyrt¹⁰.

Der eksisterer allerede en omfattende forebyggende, behandlende og støttende indsats i regi af sundheds-, social- og retssystemerne, som især er rettet mod voldsudsatte kvinder og deres børn. Det viser sig imidlertid, at voldens mønstre og målgrupper løbende ændrer sig. Fx rammes også mænd af vold i nære relationer, og vold findes også mellem unge kærestepar. Samtidig er der stigende viden om, at vold i nære relationer kan tage mange former, fx som gensidig vold eller stalking.

Uanset voldens form og udtryk, og hvem den rammer, så har alle ret til et liv uden vold. Derfor har regeringen afsat 36 mio. kr. over fire år til en ny handlingsplan mod vold i familien og i nære relationer, der skal styrke og supplere den eksisterende indsats.

Bekæmpelse af menneskehandel

Menneskehandel til prostitution og til tvangsarbejde foregår i Danmark. Ofrene, der identificeres, er fortsat hovedsageligt kvinder handlet til prostitution. I 2012 var 45 af de i alt 66 personer, der officielt blev vurderet handlet, kvinder handlet til prostitution, og de foreløbige tal for 2013 tegner samme billede¹¹. For regeringen er der ingen tvivl: Menneskehandel er en alvorlig og uacceptabel krænkelse af den enkeltes ret til egen krop og eget liv, og prostitution generelt er et alvorligt socialt problem, der skal bekæmpes med effektive, målrettede og sammenhængende indsatser.

Derfor vil regeringen fortsætte initiativet "Exit Prostitution", så prostituerede tilbydes en vej ud af prostitution. Samtidig gennemføres i 2014 en oplysningskampagne om menneskehandel rettet mod efterspørgslen bl.a. efter købesex. Det er afgørende at oplyse om tegnene på menneskehandel og om mulige skadesvirkninger ved et liv i prostitution. Den igangværende handlingsplan mod menneskehandel udløber i 2014, og der iværksættes derfor en evaluering af og en opfølgning på den hidtidige indsats.

FAKTA

En undersøgelse fra 2013 viser, at knap hver tiende dansker i alderen 18-74 år har været udsat for stalking på et eller flere tidspunkter i løbet af deres liv. Inden for det seneste år har 2,9 pct. været udsat, hvilket svarer til mellem 100.000 og 132.000 personer.

Kvinder er mere udsatte end mænd, yngre er mere udsatte end ældre, og enlige er mere udsatte end personer i parforhold. 28 pct. af de stalkingramte har været udsat for stalking af en, de har haft en nær relation til. Godt hver tiende af samtlige stalkingramte har oplevet stalkingen som en meget alvorlig hændelse, mens over halvdelen ikke har oplevet stalkingen som særlig alvorlig¹².

Initiativer

STYRKET VIDEN OM RETTIGHEDER OG LIGESTILLING FOR ETNISKE MINORITETER:

Viden om ligestilling, rettigheder og pligter i det danske samfund kan give et bedre grundlag for at sige fra over for social kontrol. Der gennemføres derfor i regi af det landsdækkende netværk af bydelsmødre en rettighedskampagne, som giver viden om fx retten til egen økonomi, vold i familien, ægteskab og skilsmisse. Endvidere undersøges behovet og mulighederne for at gennemføre kampagnen i andre fora og over for andre målgrupper fx socialarbejdere og lærere. Der lanceres desuden en applikation til mobiltelefoner om ligestilling og rettigheder, som skal give især unge nydanskere lettere adgang til viden på området.

FOKUS PÅ KØNSROLLER OG SOCIAL KONTROL:

Der sættes fokus på kønsroller og social kontrol på baggrund af bl.a. en undersøgelse af nydanske piger og drenges oplevede kønsroller og disses betydning for egen integration og samfundsdeltagelse. I 2014 vil der blive fulgt op på undersøgelsen, herunder vil der blive set på, hvordan resultaterne kan formidles til fagfolk på området.

EMPOWERMENT WORKSHOPS FOR PIGER OG MENTORFORLØB:

Som led i Den nationale strategi mod æresrelaterede konflikter iværksættes et særligt uddannelsesprojekt i pigeclubber i udsatte boligområder med fokus på "empowerment", der skal styrke pigernes evne til at stå på egne ben. Desuden videreføres i 2014 et mentorforløb for unge nydanske kvinder mellem 18 og 25 år, der på grund af æresrelaterede konflikter har brudt med deres familier og i nogle tilfælde også med deres netværk.

UDARBEJDELSE AF UNDERVISNINGSMATERIALE TIL GRUNDSKOLEN:

Som led i Den nationale strategi mod æresrelaterede konflikter udarbejdes undervisningsmateriale om æresrelaterede konflikter til grundskolens mellemtrin og udskoling. Materialet skal indeholde oplysning om og oplæg til debat om bl.a. individuelle rettigheder, ligestilling, ægteskab mv.

FREMME AF VIDEN, DEBAT OG DIALOG OM LIGESTILLING, SOCIAL KONTROL OG SEKSUALITET:

Det undersøges, hvordan der fx gennem en pulje kan igangsættes konkrete aktiviteter, som skaber viden og dialog om ligestilling, social kontrol og seksualitet fx i folkeskolen og blandt forældre. Aktiviteterne skal understøtte den debat, der allerede er blandt unge nydanskere om ligestilling og social kontrol.

VIDEN OM LEVEVILKÅR FOR NYDANSKERE MED LGBT-BAGGRUND:

Nydanske lesbiske, bøsser, biseksuelle og transpersoner (LGBT-personer) samt fagfolk på området peger på, at det kan være vanskeligt for nydanske LGBT-personer at forene kultur, religion og seksualitet. Der iværksættes derfor en undersøgelse af levevilkårene for nydanskere med LGBT-baggrund for at få mere viden om deres situation og behov for støtte.

NY HANDLINGSPLAN TIL BEKÆMPELSE AF VOLD I FAMILIEN OG NÆRE RELATIONER 2014-2017:

Regeringen lancerer en ny handlingsplan til bekæmpelse af vold i familien og i nære relationer, som styrker og supplerer den eksisterende indsats. Der er afsat 36 mio. kr. over fire år til handlingsplanen, som bl.a. vil sætte fokus på en tidlig indsats over for kærestevold, målrettede tiltag for voldsudsatte mænd, styrket håndtering af forskellige voldsformer fx gensidig vold og stalking.

RATIFICERING AF EUROPARÅDETS KONVENTION OM VOLD MOD KVINDER:

Regeringen vil ratificere Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet. Den opfølgende lovgivning forventes at træde i kraft 1. juni 2014.

KAMPAGNE MOD MENNESKEHANDEL:

Der gennemføres i 2014 en oplysningskampagne om menneskehandel rettet mod efterspørgslen bl.a. efter købesex, som skal bidrage til at forebygge menneskehandel gennem oplysning og information. Kampagnen sætter fokus på både menneskehandel til tvangsarbejde og menneskehandel til prostitution, herunder også på mulige skadesvirkninger ved et liv i prostitution.

EXIT-PROSTITUTION:

Udviklingsprojektet Exit Prostitution går i 2014 ind i afprøvningsfasen i de fire projektkommuner – København, Odense, Aarhus og Aalborg. Målgruppen for projektet er både exitparate prostituerede, der ønsker at forlade prostitution, og prostituerede som ikke umiddelbart ønsker at forlade prostitution, men som har et ønske om at opnå en forbedret livskvalitet. Projektets formål er at få udviklet en samlet strategi på prostitutionsområdet samt at skabe grundlag for at måle systematisk på effekten af indsatsen.

EVALUERING AF HANDLINGSPLANEN TIL BEKÆMPELSE AF MENNESKEHANDEL 2011-2014:

Den nationale handlingsplan til bekæmpelse af menneskehandel for 2011-2014 evalueres. På baggrund af bl.a. evalueringen skal der tages stilling til den fremtidige indsats over for menneskehandel, herunder om der er behov for en ny handlingsplan.

100-ÅRS JUBILÆUM FOR KVINDERS VALGBARHED OG VALGRET TIL FOLKETINGET:

I 2014 forberedes markeringen af 100-års jubilæet for kvinders valgret og valgbarhed til Folketinget i 2015. Målet er at skabe national opmærksomhed om centrale danske værdier som ligestilling, demokrati og samfundsdeltagelse. Regeringen har afsat i alt 7 mio. kr. i 2014 og 2015 til markeringen.

*Køn og ligestilling skal
tænkes ind i den offentlige
forvaltning mv.*

Ligestilling i det offentlige

13. Rådgivende Sociologer:
"Ligestilling – et overblik
over kønsforskelle på udvalgte
arealer, 2012".

14. Beskæftigelsesministeriet:
"Kvinder og mænd på
arbejdsmarkedet 2011".

15. Slotsholmen: "Analyse af
kønsforskelle i beskæftigelses-
indsatsen, 2014".

16. Ministeriet for Børn, Ligestilling,
Integration og Sociale Forhold:
Særkørsel af data fra ligestillings-
redegørelserne, 2013.

Kvinder og mænd er i høj grad formelt ligestillede i Danmark. Men på en række områder er der forskelle mellem kvinder og mænds, piger og drenges vilkår og forhold. Det kan have betydning for deres udfoldelsesmuligheder og deltagelse i samfundet.

Tallene taler deres tydelige sprog: Der er flere drenge i specialklasser, drengene trives dårligere i daginstitutionerne, mænd har kortere levetid, de lider af flere livsstilssygdomme og har oftere et misbrugsproblem. Samtidig går mænd generelt ikke til læge i samme omfang som kvinder, og mænd tager kun kort orlov, når de bliver fædre. Der er flere kvinder, som ender på førtidspension, og som får sygedagpenge, og flere kvinder indlægges med en affektiv sindslidelse¹³. Kvinder er i større grad i offentlige aktiveringstilbud og i mindre grad i private tilbud sammenlignet med mænd. I 2010 kom godt 38 pct. af de aktiverede kvinder i offentlig ansættelse med løntilskud, mens det samme gjorde sig gældende for godt 27 pct. af mændene¹⁴. Samtidig er lidt flere mænd end kvinder i beskæftigelse seks måneder efter, de har afsluttet et ydelsesforløb¹⁵.

Forskellene viser, at det på nogle områder er relevant at tænke køn med ind, når man planlægger og iværksætter ydelserne til borgerne, så kvinder og mænd reelt har lige muligheder i adgangen til og i brugen af ydelserne. Ellers risikerer vi, at den enkeltes kompetencer og samfundets ressourcer ikke udnyttes godt nok.

Generelt er der i den offentlige sektor stort fokus på at sætte borgeren i centrum. Og mange kommuner og regioner arbejder allerede i dag med at medtænke køn i udviklingen af deres serviceydelser, men det sker ikke systematisk.

Ligestillingsredegørelserne fra 2013 viser, at ca. 61 pct. af alle statslige institutioner og ca. 76 pct. af kommunerne ikke har målsætninger for arbejdet med ligestilling i deres kerneydelser. Redegørelserne viser, at når det offentlige arbejder med køn i kerneydelserne, er det oftest i forbindelse med kommunikationsmateriale fx kampagner og oplysningsmateriale. Redegørelserne viser dog også, at man i kommuner, regioner og staten vurderer, at de vigtigste effekter af at indtænke ligestillingsaspektet i kerneydelserne især er mere målrettede og borgernære kerneydelser, større brugertilfredshed, højere oplevet kvalitet i kerneydelserne og øget reel ligestilling og lige muligheder for borgerne¹⁶. Det viser, at der er et potentiale ved at køn i højere grad tænkes systematisk ind i tilrettelæggelsen af de borgernære ydelser.

Det handler om at kende målgruppen og inddrage viden om kvinder og mænds adfærd inden for bestemte områder i opgaveløsningen. Det kan bidrage til at målrette ydelserne og til at skabe øget kvalitet, større effektivitet og fremme ligestilling mellem kønnene. Nogle gange må mænd og kvinder behandles forskelligt for at få lige muligheder.

Ligestillingsvurdering er en international metode – kendt som gender mainstreaming – og Danmark er internationalt forpligtet til at ligestillingsvurdere bl.a. ifølge EU-traktatens artikel 2 og 3. Den internationale forpligtelse fremgår af ligestillingslovens § 4, hvor der står: "Offentlige myndigheder skal inden for deres område arbejde for ligestilling i al planlægning og forvaltning".

Regeringen vil inden for rammerne af Strategien for ligestillingsvurdering i det offentlige fortsætte sit arbejde med at sætte fokus på at tænke køn ind i de offentlige opgaver bl.a. gennem øget viden, erfaringsudveksling, konkrete projekter og dialog. Det handler om ligestilling i det daglige og om at styrke ligestillingen på mange forskellige niveauer.

Eksempelvis går mænd sjældnere til lægen, men de lider oftere af livsstilssygdomme. Derfor er der en opgave for læger og andet sundhedspersonale i at kommunikere med mænd, så de gør bedre brug af velfærds-samfundets sundhedsydelser.

I mange tilfælde kan køn ikke stå alene, men må kobles sammen med andre forhold. Det kan fx gøre sig gældende i forhold til etnicitet og alder. Nogle unge, nydanske piger kan være udsat for så stærk social kontrol, at de afskæres fra fx fritidsaktiviteter, sociale arrangementer, venskaber, kærester og dermed retten til at bestemme over eget liv og egen krop. Her har fx fagpersoner en vigtig opgave i at tage højde for forskellige kønsbestemte vilkår for nydanske piger og drenge.

EKSEMPLER PÅ LIGESTILLINGSVURDERING AF BORGERNÆRE YDELSER

Ligestillingsvurdering af aktiveringsindsatsen

Aarhus Kommune vil i 2014 gennemføre et projekt støttet af Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold, der sætter fokus på køn, alder og etnicitet i aktiveringsindsatsen:

Blandt borgerne i Aarhus Kommune er der en gruppe af nydanske unge mænd og kvinder uden uddannelse, som står uden for arbejdsmarkedet. De unge kvinder er ofte i deres privatliv udsat for social kontrol og isolation, mens mændene er i risiko for at ende i misbrug og kriminalitet. Aarhus Kommune vil gennem tilbud, der tilpasses kvindernes og mændenes særlige behov og udfordringer, modarbejde disse tendenser. Målet er, at der bliver taget hånd om målgruppens personlige og sociale problemstilling, og at deltagerne bliver arbejdsmarkeds- eller uddannelsesparate.

Ligestillingsvurdering i rehabiliteringsindsatsen

Center for Kræft og Sundhed i Københavns Kommune har siden 2007 modtaget henvisning på kræfttramte borgere af begge køn til kommunal rehabilitering. I 2007 var kun 27 pct. af de henviste borgere mænd. Til trods for et øget antal henvisninger er fordelingen af mænd og kvinder, der henvises til centret, og som modtager tilbud om rehabilitering, fortsat meget skæv. I 2013 var kun 33 pct. af brugerne af centrets tilbud mænd.

Københavns Kommune igangsætter derfor i 2014 med midler fra Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold et projekt, der skal udvikle praksisbaseret viden om, hvorfor mandlige kræftpatienter ikke benytter sig af centrets tilbud. Desuden vil man målrettet arbejde med, hvordan tilbuddene kan gøres mere attraktive for mænd. Målet er, at antallet af henviste mænd øges, og at mændenes deltagelse i centrets tilbud øges til et niveau svarende til kvindernes.

Initiativer

LIGESTILLINGSVURDERING AF BORGERRETTEDE YDELSER:

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold, KL og en række spydspidskommuner vil arbejde med at indtænke køn i de offentlige ydelser og i 2015 komme med anbefalinger til, hvordan man på konkrete velfærdsområder kan styrke ligestillingsvurdering af de borgerrettede ydelser fx inden for ældreområdet, aktivering, forebyggelse samt sundhedsområdet. Der vil endvidere blive set på, hvordan myndigheder kommunikerer med henholdsvis fædre og mødre om børn fx i forhold til opskrivning til daginstitutioner og forældres adgang til oplysninger om barnet.

OPFØLGNING PÅ PULJE TIL FREMME AF LIGESTILLING I DE OFFENTLIGE YDELSER:

Seks konkrete projekter i kommuner mv. har fået tilskud til at gennemføre forsøg med, hvordan køn kan tænkes ind i de offentlige kerneydelser inden for områderne: beskæftigelse og aktivering, forebyggelse- og sundhed samt folkeskolen. I to af projekterne sættes der fx fokus på mænds særlige behov i forhold til sundhed, herunder at få flere kræftramte mænd til at deltage i rehabiliteringstilbud og at målrette sundheds-tilbud til mænd med livsstilssygdomme. Alle projekterne afsluttes i 2015. Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold vil følge projekterne løbende.

EN STYRKET INDSATS FOR MÆNDS SUNDHED:

I satspuljeaftalen 2014-2017 er afsat 6 mio. kr. til en styrket indsats for mænds sundhed. Aktiviteterne skal indeholde projektet "Er du klar over det, mand?", som har fokus på sundhedsfremme for mænd med kort eller ingen uddannelse. Derudover skal projektet udarbejde en kvalitativ undersøgelse af mændenes behov, ønsker og motiver for at styrke sundheden og herigennem afdække nogle af de særlige forhold, der endnu ikke er belyst. Ligesom der vil være fokus på, hvordan man kan tilrettelægge kommunikation, der er målrettet mænd – herunder særlig kortuddannede mænd.

NY VIDEN OM MÆND OG KVINDER OG VELFÆRDSYDELSER:

En række analyser af forskellene mellem kvinder og mænd på centrale velfærdsområder skal bidrage med ny viden om, hvordan kvinder og mænd bruger de offentlige ydelser. Der ses bl.a. på aktivering og ældreområdet. Samtidig vil en tværnordisk kortlægning komme med konkrete eksempler på arbejdet med ligestilling i stat og kommune i de nordiske lande. Analyserne vil bl.a. indgå i arbejdet med at styrke ligestillingsvurdering af de borgerrettede ydelser i kommunerne.

TVÆRNORDISK KONFERENCE OM LIGESTILLINGSVURDERING I DET OFFENTLIGE:

I efteråret 2014 afholdes en tværnordisk konference om ligestillingsvurdering i det offentlige. Konferencen skal danne ramme om erfaringsudveksling og sætte fokus på, hvordan der fremadrettet kan arbejdes med ligestillingsvurdering i stat og kommuner i de nordiske lande.

FORENKLING OG FORNYELSE AF LIGESTILLINGSREDEGØRELSENE:

Som led i at øge fokus på køn og ligestilling i de borgerrettede ydelser er ligestillingsredegørelserne i 2013 blevet forenklet og styrket. Det skal samtidig skabe mere viden og bedre grundlag for erfaringsudveksling, så det offentlige kan lære af hinandens metoder og resultater. Resultaterne af ligestillingsredegørelserne offentliggøres i foråret 2014 i et nyt ligestillingsindeks, som præsenteres på "Ligestillingidanmark.dk"

*Barrierer skal nedbrydes
og ligestilling fremmes
på konkrete områder*

Temabaseret ligestilling

17. EU-Kommissionen, Gender in Research and Innovation, She-figures 2012, figur 1.6 s. 26 (tal fra 2009).
18. Notat "Videnskabeligt personale på universiteterne 2012" af 15. oktober 2013 fra Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser.
19. Komiteen for god selskabsledelse, <http://corporategovernance.dk/konsfordeling>.
20. Komiteen for god selskabsledelse, <http://corporategovernance.dk/konsfordeling>.
21. Beskæftigelsesministeriet: "Kvinder og mænd på arbejdsmarkedet 2012".

Kvinder og mænd skal have reelt lige muligheder for at udfolde deres potentiale og for at få indflydelse på det samfund, de lever i. Generelt er vi langt med ligestillingen i Danmark, men der er stadig områder med udfordringer. Derfor skal barrierer nedbrydes og ligestilling fremmes der, hvor der er forskelle på kvinder og mænds muligheder og vilkår. Når både kvinder og mænds kompetencer og ressourcer kommer i spil, bidrager det til vækst og velfærd.

Flere kvinder i forskning og ledelse

En EU-undersøgelse offentliggjort i 2012 viser, at Danmark ligger nummer 23 ud af de 33 undersøgte lande, når det gælder andelen af kvindelige forskere¹⁷. Og i Danmark udgør kvinderne kun ca. 17 pct. af professorerne ved universiteterne¹⁸.

Samlet tyder tallene på, at de kvindelige forskningstalenter potentiale ikke udnyttes godt nok. Regeringen og Det Frie Forskningsråd har derfor taget initiativ til YDUN-programmet (Younger Women Devoted to a University Career), der gennem en særlig indsats målrettet kvindelige forskere skal fremme en mere ligelig kønssammensætning i

forskningsmiljøerne i Danmark, så alle talenter kommer i spil.

Men det er ikke kun blandt professorer og forskere på universiteterne, at der er en skæv kønsfordeling. I 2009 var andelen af kvinder i danske aktieselskabers bestyrelser på 18,9 pct. og 9,7 pct. i de danske børsnoterede selskabers bestyrelser¹⁹. Folketinget vedtog i december 2012 en lov, som forpligter de 1.100 største private og alle statslige virksomheder til at opstille måltal for kønsfordelingen i bestyrelser og udarbejde politikker, som skal fremme kvinder i ledelse. I 2013 var andelen af kvinder i danske aktieselskabers bestyrelser 19,3 pct. og 12,8 pct. i de danske børsnoterede selskabers bestyrelser²⁰. Der er derfor fortsat behov for fokus på området.

Øget ligestilling på arbejdsmarkedet

Generelt er det danske arbejdsmarked fortsat stærkt kønsopdelt. Det gælder i forhold til ledelse, hvor langt flere mænd end kvinder har lederstillinger. Det gælder også mellem forskellige brancher og sektorer, hvor fx halvdelen af de kvindelige og knap hver fjerde af de mandlige lønmodtagere er ansat i den offentlige sektor²¹.

KVINDER I FORSKNING – YDUN-PROGRAMMET

YDUN-programmet er målrettet kvindelige forskere på lektorniveau, som får mulighed for at lede et forskningsprojekt over en 4-årig periode med et budget på op til 4,5 mio. kr. (ekskl. overhead). Programmet, der vil blive udmøntet i 2014, blev en realitet med den politiske aftale om fordeling af forskningsreserven for 2014, der udmøntede 70 mio. kr. til programmet, hvilket med Det Frie Forskningsråds (DFF) bidrag på 40 mio. kr. samlet stiller i alt 110 mio. kr. til rådighed. Både kvinder og mænd kan søge programmet, og uddelingen af midler sker på baggrund af en kvalitetsvurdering foretaget af DFF. Gennem dispensation fra lov om ligestilling mellem kvinder og mænd kan kvindelige ansøgere prioriteres over mandlige i tilfælde af lige kvalifikationer mellem to ansøgere.

22. BUPL's hjemmeside 2013, http://www.bupl.dk/presse/statistik_om_boern_og_paedagoger/medlemmer_fordelt_paa_koen_og_type_arbejdsplads_2013?OpenDocument.
23. Nyt fra Danmarks Statistik, 17. december 2013, Nr. 682.
24. Beskæftigelsesministeriet, Udkast til Lov om ændring af lov om lige løn til mænd og kvinder.
25. Særkørsel fra Danmarks Statistik, Nyt fra Danmarks Statistik nr. 124, 12. marts 2013, samt Beskæftigelsesministeriets egne beregninger.
26. Notat fra Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser: "Optag 2013 – notat om kønsfordeling".

Ser man for eksempel på pædagogfaget, så var der blandt BUPL's medlemmer i 2013 ansat 14,5 pct. mænd som pædagogisk personale. Langt de fleste mænd (47,7 pct.) er ansat inden for klubområdet, fritidshjem og SFO. I vuggestuerne lå andelen af mænd i 2013 på 2,3 pct. og i børnehaverne på 6,3 pct.²². Flere mandlige pædagoger i daginstitutionerne vil bidrage til, at vores børn får en bredere palet af rollemodeller og samtidig vise, at mænd også er omsorgspersoner.

Kønsopdelingen på arbejdsmarkedet bidrager ikke bare til et ufleksibelt arbejdsmarked, men også til at der fortsat er lønforskel mellem kvinder og mænd. Nye tal fra Danmarks Statistik viser, at kvindernes gennemsnitlige disponible indkomst i 2012 var på 186.000 kr., hvilket er 36.000 kr. mindre end mændenes. Samtidig er det en stigning i forskellen på de to køns indkomster på 1.000 kr. siden 2011²³.

I 2011 var den gennemsnitlige lønforskel mellem kvinder og mænd på hele arbejdsmarkedet 13-17 pct. afhængigt af lønbegreb. Der er dog også en lønforskel, som ikke kan forklares med forskelle i kvinder og mænds job, uddannelse mv. Tages der højde for, at mænd og kvinder typisk har forskellige uddannelser, varetager forskellige job og ofte vælger at arbejde i forskellige sektorer, er den uforklarede forskel på 4-7 pct. Det er samme niveau som i 2006²⁴. Derfor skal der skabes større opmærksomhed og gennemsigthed

om lønforskellene og endnu bedre forudsætninger for arbejdet med ligeløn på de enkelte arbejdspladser. Samtidig ønsker regeringen fortsat, at flere fædre tager større del i barselsorloven. Det vil være godt for børnene, fædre og ligestillingen. I gennemsnit tog fædre i 2011 kun 36 orlovsdage, mens kvinder tog 295 orlovsdage med barselspenge²⁵.

Mindske det kønsopdelte uddannelsesvalg

Når man sætter fokus på det kønsopdelte arbejdsmarked, er det samtidig vigtigt at fokusere på hele fødekæden, og her har vi i Danmark et meget kønsopdelt uddannelsesvalg. Traditionelle forestillinger om køn – om hvad drenge og piger kan og skal uddanne sig til og arbejde med – spiller stadig en rolle, når der skal vælges en uddannelse.

Derfor vil regeringen fortsat have fokus på at nedbryde barrierer og fremme, at både piger og drenge kan vælge uddannelse og forfølge deres drømme uden at være begrænset af forventninger til dem på grund af deres køn. Som samfund har vi slet ikke råd til at gå glip af de uudnyttede ressourcer, der ligger i fx at få flere piger ind i tekniske fag og flere drenge i såkaldte omsorgsfag. I den forbindelse er det vigtigt, at fagfolk som fx pædagoger og UU-vejledere får redskaber til at arbejde med at give piger og drenge lige muligheder for at udvikle interesser og kompetencer uanset køn.

FAKTA

På erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne er kvindeandelen særlig høj på det designfaglige område og det sundhedsfaglige område (85 pct.) samt det samfundsfaglige område (80 pct.), mens andelen af mænd er særlig høj på det it-faglige område (71 pct.) og det tekniske område (80 pct.)²⁶.

Initiativer

FLERE KVINDelige FORSKNINGSTALENTER I SPIL:

Det såkaldte YDUN-program, der skal styrke talentudnyttelsen i dansk forskning ved at fremme en mere ligelig kønssammensætning af forskningsmiljøerne i Danmark, iværksættes under Det Frie Forskningsråd (DFF) i 2014. Både kvinder og mænd kan søge programmet, og uddelingen af midler sker på baggrund af en kvalitetsvurdering foretaget af DFF, men gennem dispensation fra lov om ligestilling mellem kvinder og mænd kan kvindelige ansøgere prioriteres over mandlige i tilfælde af lige kvalifikationer mellem to ansøgere.

STYRKET KØNSOPDELT LØNSTATISTIK:

Lovgivningen, der styrker den kønsopdelte lønstatistik, så den omfatter flere virksomheder, forventes at træde i kraft 1. januar 2015. Lovgivningen skal styrke samarbejdet om ligeløn på virksomhederne og give bedre forudsætninger for at afgøre, om der skal rejses en ligelønssag.

OPFØLGNING PÅ FLERE KVINDER I BESTYRELSE OG LEDELSE:

Regeringen vil fortsat have fokus på udviklingen i køns-sammensætningen i ledelse og bestyrelser og vil løbende følge op på den danske model for flere kvinder i bestyrelser. Den danske model trådte i kraft i april 2013, og i 2014 vil de første indberetninger om måltal og politikker blive offentliggjort.

ØGET MANGFOLDIGHED I DAGINSTITUTIONERNE:

Der vil i 2014 blive fulgt op på de projekter, der – i samarbejde med BUPL – er igangsat i kommunalt regi, og som sætter fokus på at tiltrække og fastholde flere mænd på daginstitutionsområdet. Erfaringerne fra projekterne vil blive opsamlet og videreformidlet til landets kommuner og daginstitutioner.

VIDEN OM KØN PÅ PÆDAGOGUDDANNELSEN:

Med regeringens reform af pædagoguddannelsen styrkes og professionaliseres faglighed om køn. Det sikres, at kønsdimensionen indgår i de relevante vidensområder i grundfagligheden, og i foråret 2014 udvikler professionshøjskolerne et nyt nationalt fagmodul om bl.a. kønsidentitet, seksualitet, ligestilling og familieformer, som udbydes til nye studerende fra studiestart i sommeren 2014.

FLERE PIGER I NATUR- OG TEKNIKFAG:

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold vil sætte fokus på, hvordan pigers interesse for natur- og teknikfag kan øges, så flere piger tiltrækkes de naturvidenskabelige og tekniske videregående uddannelser. Blandt andet opdateres www.fremtidenerdin.dk med nye rollemodeller og en særlig side om vejledning og uddannelsesvalg. Hjemmesiden skal inspirere de unge og vejlederne til også at se de utraditionelle uddannelsesvalg.

*Danmark skal
arbejde for
ligestilling globalt*

Ligestilling i et globalt perspektiv

27. Verdens Bedste Nyheder:
www.verdensbedstenyheder.dk.

28. OECD DAC Network on Gender
Equality, May 2013.

Danmark har som et af de mest ligestillede lande i verden en særlig forpligtigelse til at arbejde for at fremme kvinder og mænds rettigheder globalt og til at gå forrest i kampen for fremskridt på ligestillingsområdet. Det er desværre fortsat sådan, at alt for mange kvinder og piger verden over ikke har retten til at bestemme over egen krop og eget liv og ikke har lige muligheder for indflydelse og adgang til ressourcerne i samfundet.

Proaktiv dansk deltagelse i det globale ligestillingsarbejde

Kampen for ligestilling globalt er derfor højt prioriteret af den danske regering. For regeringen er det afgørende, at kultur og religion ikke bruges som undskyldning for undertrykkelse af kvinder og tilbageslag for kvinders rettigheder.

Ligestilling mellem kønnene er en grundlæggende værdi og en rettighed, som regeringen vil kæmpe for ude som hjemme. Først og fremmest fordi kvinders ligestilling er en menneskeret og derfor et mål i sig selv, men også fordi kvinders ligestilling er et afgørende middel til at skabe udvikling og bæredygtig vækst globalt.

I år skal man på FN's Kvindekommissions samling vurdere "resultater og implementering af 2015-udviklingsmålene for kvinder og piger". Disse globale udviklingsmål, de såkaldte Millennium Development Goals (MDG), som er vedtaget i år 2000 i FN, omhandler bl.a. udryddelse af ekstrem fattigdom og sult, alle børns – både piger og drenge – adgang til en grundskoleuddannelse, ligestilling og kvinders rettigheder samt bekæmpelse af mødredødelighed.

Og der er heldigvis sket fremskridt. Globalt starter lige mange piger og drenge i dag i skole, og færre kvinder i udviklingslandene dør under graviditet eller fødsel. Det viser, at det kan betale sig at kæmpe for kvinder og pigers rettigheder – og at der er klare resultater af udviklingsmålene.

MDG'erne forventes derfor også at blive afløst af nye globale mål, de såkaldte Sustainable Development Goals (SDG). For der er stadig store udfordringer og regionale forskelle i kvinders rettigheder²⁷.

I 25 ud af 43 lande i Afrika syd for Sahara er der i dag større sandsynlighed for, at drenge fuldfører grunduddannelsen end piger. Global dækning af behovet for prævention kunne forhindre 54 mio. uønskede graviditeter, 26 mio. aborter og 21 mio. ikke-planlagte fødsler. Hvert eneste minut bliver en ny kvinde fundet HIV-positiv. Specielt i Afrika syd for Sahara har kvinder mellem 15 og 24 år dobbelt så stor risiko for at blive smittet med HIV som mænd i samme aldersgruppe²⁸. Det skal der ændres på – og det kan kun ændres, hvis kvinder globalt får ret til at bestemme over deres egen krop og seksualitet og adgang til sundhedsydelser.

Der er derfor behov for, at fremsynede lande arbejder målrettet på at sikre, at der indgår et klart ligestillingsmål og -perspektiv i de nye globale udviklingsmål.

Ligestillingsindsatsen i EU og Norden

Hvis vi i Danmark skal udvikle og kvalificere vores egen hjemlige ligestillingsindsats, skal vi også lade os inspirere af ny viden udefra. Mange andre lande arbejder målrettet med at øge ligestillingen mellem kvinder og mænd, ikke mindst i EU og i de øvrige nordiske lande.

I 2014 skal der udarbejdes et nyt samarbejdsprogram for Nordisk Ministerråds ligestillingsindsats. Danmark spiller som kommende formand i 2015 en aktiv rolle i prioriteringen af, hvilke centrale ligestillingsindsatser, der skal sættes i gang i Norden i de kommende år.

Nordisk Forum 2014, som afholdes af de nordiske kvinde- og ligestillingsorganisationer i juni, vil sætte fokus på, hvordan de nordiske lande forsat kan være "ligestillingens gode eksempel", og hvordan de nordiske lande kan bidrage til at hæve barren internationalt og i Norden.

Vi skal have et stærkt globalt udsyn, hvor vi både selv kan inspirere og lade os inspirere af de andre landes tænkning, viden og initiativer på ligestillingsområdet.

Initiativer

STÆRK SLUTERKLÆRING FRA FN'S KVINDEKOMMISSIONS SAMLING:

Ved FN's kvindekommisions samling i marts 2014 vil Danmark arbejde aktivt for, at der vedtages en ambitiøs sluterklæring, som bidrager til opfyldelsen af de fastsatte udviklingsmål inden 2015. Og som bidrager til, at der sættes nye, mere ambitiøse, men også realistiske mål for ligestilling i tiden efter 2015. Danmark vil under Kvindekommisionens samling desuden bl.a. være vært for en side-event.

AMBITIØSE POST-2015-MÅL:

Danmark vil i 2014 intensivere indsatsen for at øve indflydelse på udformningen af post-2015-dagsordenen gennem EU, FN og i samarbejde med ligesindede partnere. Det vil ske gennem en fokusering og uddybning af regeringens prioriteter med henblik på aktiv fortalervirksomhed og alliancedannelse samt brug af danske styrkepositioner og internationale platforme.

NY STRATEGISK RAMME FOR DANMARKS UDVIKLINGSSAMARBEJDE PÅ LIGESTILLINGSOMRÅDET:

Strategien for Danmarks udviklingssamarbejde – Retten til et bedre liv – introducerer en menneskerettighedsbaseret tilgang til udviklingssamarbejdet. I opfølgning af strategien udarbejdes en ny strategisk ramme for fremme af ligestilling i dansk udviklingssamarbejde, der lægger vægt på den brede fremme af kvinders rettigheder og identificerer, hvordan Danmark kan bidrage til, at kvinders adgang til beslutnings-tagende fora, til ressourcer og muligheder styrkes. Beskyttelse og fremme af LGBTI-personers rettigheder er også omfattet af den strategiske ramme.

DE KOMMENDE EU-FORMANDSKABERS LIGESTILLINGSFOKUS:

Som led i opfølgningen på indsatsområderne i FN's Beijing-handlingsplan vil der i det kommende år bl.a. blive sat fokus på kvinder og økonomi. Danmark vil som altid spille en aktiv rolle for at fremme ligestillingsindsatsen i EU og medlemslandene. Regeringen følger og deltager desuden aktivt i arbejdet med at forhandle det foreslåede EU-direktiv om flere kvinder i bestyrelser.

NYT PROGRAM FOR NORDISK MINISTERRÅDS LIGESTILLINGSINDSAT OG DANSK FORMANDSSKAB:

Under det islandske formandskab for Nordisk Ministerråd i 2014 skal der udarbejdes et nyt samarbejdsprogram for Nordisk Ministerråds ligestillingsindsats 2015-2018. Resultaterne fra den tværnordiske konference om ligestilling i det moderne nordiske velfærdssamfund, der blev afholdt i København i 2013, vil indgå i arbejdet. Der vil endvidere være fokus på at forberede Danmarks formandskab for Nordisk Ministerråd i 2015 vedrørende det nordiske ligestillingsarbejde.

NORDISK FORUM:

En række frivillige organisationer afholder Nordisk Forum i juni 2014. Danmark støtter planlægningen af denne meget omfattende nordiske ligestillingsevent. Deltagerne på Nordisk Forum vil bl.a. debattere globale og regionale ligestillings-udfordringer.

Status på gennemførelse af initiativerne fra Perspektiv- og handlingsplan 2013

Indsatsområde	Antal initiativer	Gennemført	Igangsat	Ikke gennemført
Temabaseret ligestilling	9	7	2	
Ligestillingsvurderinger	6	4	2	
Ligestilling som basal ret	9	7	2	
Ligestilling i et globalt perspektiv	5	5		

Indsatsområde	Gennemført	Igangsat	Ikke gennemført
Temabaseret ligestilling			
Opfølgning på pulje til projekter, der skal fremme ligestilling i uddannelsessystemet	X		
Udbud af ny pulje til konkrete projekter, der sætter fokus på øget mangfoldighed inden for det kønsopdelte arbejdsmarked	X		
Samarbejde mellem ministerier og BUPL om at sætte fokus på mangfoldighed i daginstitutionerne	X		
Opfølgning på den danske model for flere kvinder i ledelse med bl.a. hjemmeside, vejledning og indrapporteringssystem	X		
Fremsættelse af lovforslag, der styrker kønsopdelte lønstatistikker ved at omfatte flere virksomheder med færre ansatte		X	
Udvalg under beskæftigelsesministeren skal afdække og analysere relevante problemstillinger ved en ny barselsordning	X		
Fremsættelse af lovforslag om etablering af en obligatorisk barselsfond til selvstændige	X		
Opfølgning på en screening af de områder, hvor kvinder og mænd ikke stilles lige i forhold til forældrerollen		X	
Konference, der sætter fokus på mænds forskellige sundhedsmæssige udfordringer	X		

Indsatsområde	Gennemført	Igangsat	Ikke gennemført
Ligestilling i det offentlige – ligestillingsvurderinger			
Etablering af netværk med en række spydspidskommuner og KL skal bidrage til at identificere relevante områder, hvor medtænkning af køn vil kunne bidrage til ressourceoptimering og øget kvalitet i de kommunale velfærds- og serviceydelser		X	
Styrkelse og systematisering af ligestillingsvurdering af lovforslag i forbindelse med forberedelse og godkendelse af de årlige lovprogrammer	X		
De enkelte ministerier bør sætte ligestillingsvurdering af lovforslag i fokus, og der vil blive gennemført en høring over lovforslag, der er blevet ligestillingsvurderet	X		
Interesserede ministerier vil i 2013 kunne få en konsulent til at holde oplæg mv. om arbejdet med at ligestillingsvurdere lovforslag	X		
Der igangsættes en tværnordisk kortlægning af gode erfaringer og effekter i arbejdet med at ligestillingsvurdere i stat og kommuner		X	
Fremadrettet vil monitoreringen og opfølgningen på ligestillingsarbejdet i staten, regionerne og kommunerne blive forenklet og styrket gennem en forenkling og fornyelse af ligestillingsredegørelsen	X		
Ligestilling som basal ret			
Evaluering af den nationale strategi til bekæmpelse af vold i nære relationer	X		
Fokus på mænds rolle i bekæmpelsen af vold mod kvinder med bl.a. opstart af et dansk "White Ribbon"-initiativ	X		
For at uddanne kommunernes fagfolk tilbydes i 2013 en gratis temadag om vold	X		
Der foretages en kortlægning af prostitutionsefterspørgslen i Danmark med særligt fokus på menneskehandel	X		
Der forberedes kampagner mod menneskehandel, der skal gennemføres i 2013 og 2014		X	

Indsatsområde	Gennemført	Igangsat	Ikke gennemført
Tilbuddet om forberedt hjemsendelse til de ofre, der skal vende tilbage til deres hjemland, styrkes	X		
I 2013 udvides Rettighedskampagnen om rettigheder og ligestilling i udsatte boligområder til at omfatte det landsdækkende netværk af bydelsmødre mv.	X		
Med udgangspunkt i informationerne fra Rettighedskampagnen udvikles en applikation til mobiltelefoner om ligestilling og rettigheder		X	
Der gennemføres en undersøgelse blandt etniske piger og drenge for at få belyst de oplevede kønsroller, barrierer for ændringer heraf mv.	X		
Ligestilling i et globalt perspektiv			
I efteråret afholdes en tværnordisk konference om ligestilling i det moderne nordiske velfærdssamfund	X		
I forbindelse med FN's kvindekommisions samling i marts 2013 vil Danmark arbejde aktivt for at styrke de internationale forpligtelser for bekæmpelse af vold mod kvinder mv.	X		
Danmark har forpligtet sig til at medvirke i internationale fora, der arbejder for bekæmpelse af vold mod kvinder, indsatser til at fremme kvinder i ledelse mv.	X		
Danmark vil fortsat spille en aktiv rolle for at fremme ligestillingsindsatsen i EU og medlemslandene, bl.a. i forhold til kvinder i medier og institutionelle mekanismer for ligestilling	X		
Gennem diverse konferencer og møder i både nordisk, EU-, Europa-råds- og FN-regi vil Danmark fortsætte med at fremme kerneværdier som kvinders seksuelle og reproduktive rettigheder mv.	X		

**Redegørelse /
Perspektiv- og handlingsplan
2014**

Ministeriet for Børn, Ligestilling,
Integration og Sociale Forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K
22 68 85 65

ISSN
2245-6007 (Trykt udgave)
2245-6015 (Digital udgave)

Design
BGRAPHIC

Tryk
Rosendahls – Schultz Grafisk

Oplag
700 stk.

Foto
Colourbox, Scanpix, Gettyimages
og Ulla Rose Andersen

Publikationen kan hentes på
www.sm.dk
www.lige.dk

MINISTERIET FOR BØRN, LIGESTILLING,
INTEGRATION OG SOCIALE FORHOLD

WWW.SM.DK / WWW.LIGE.DK

